

سددسازی وساختمان‌های لاکچری علیه دریاجه ارومیه

«۱۶»

هشدار فعالان محیط‌زیست درباره تبعات
ساخت سد و ساختمان اطراف دریاجه ارومیه

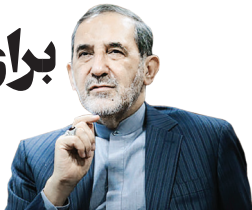
استجازه رئیس قوه قضائیه برای دادگاه‌های ویژه فساد، با اصلاحات مهمی ازسوی رهبر انقلاب تایید شد

تشدید مبارزه با فساد حفظ حقوق مشرعم

«۲»

دکتر ولایتی در برنامه «ایران» ویژه عزاداری اباعبدالله الحسین (ع) تاکید کرد

برای زدن ریشه تمدن اسلامی
صفویه را می‌زنند

«۱۶»

«فرهیختگان» از چرخه تولید داروهای گیاهی در دانشگاه آزاد گزارش می‌دهد

حرکت دانشگاه آزاد به سمت ارزآوری
با تولید علمی گیاهان دارویی

«۶،۸»

کرونا تضعیف آموزش حضوری و نقشه‌های جایگزین را روشن تر کرد

سیطره ایده غرب
در آموزش با انیمیشن‌ها

«۱۷،۱۷»

« یادداشت

ظرفیت‌های بخش معدن برای گام دوم

امیر ملاجان

دکتری اکتشاف معدن دانشگاه تهران

پس از پایان جنگ تحمیلی و از سال ۱۳۶۸ با هدف ترمیم آسیب‌ها و خسارات وارده به بخش‌های مختلف صنعتی و اقتصادی، تدوین برنامه‌های پنج‌ساله توسعه‌ای در دستور کار مسئولان و برنامه‌ریزان کشور قرار گرفت. علی‌رغم هوشمندانه و ضروری بودن ایده طراحی برنامه‌های توسعه، در عمل به‌دلیل ماهیت میان‌مدت آنها و همچنین تغییر سیاست‌های مدیران و برنامه‌ریزان کشور با تغییر دولت‌ها، عموماً در این برنامه‌ها افق مشخصی از وضعیت آینده کشور درنظر گرفته نمی‌شد. لذا به‌منظور جبران این نقیصه، از سال ۱۳۸۲ و با ابلاغ مقام معظم رهبری، متن اولیه‌سندی راهبردی به‌نام سند چشم‌انداز به‌عنوان یک برنامه‌ریزی جامع‌بند بلندمدت آینده‌نگر توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تهیه شد و پس از اعمال تصحیحات مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۲ به تصویب نهایی رسید و در تاریخ ۲۳ آبان ۱۳۸۲ به قوای سه‌گانه ابلاغ شد.

پس از فراز و نشیب‌های فراوانی که پنج‌دوره پیشین از این برنامه‌ها به‌خود دید، برنامه ششم توسعه در سال ۱۳۹۶ با ۱۴۵ ماده و درحالی تصویب شد که متاثر از توافق هسته‌ای و لغو تحریم‌ها برای آن رشد اقتصادی سالانه ۸ درصدی تا پایان سال ۱۴۰۰ و جذب سرمایه‌گذاری خارجی ۲۵ درصدی پیش‌بینی شده بود. اما به ناگاه، با خروج یک‌جانبه آمریکا از برجام و وضع تحریم‌های سنگین نفتی و تجاری، اقتصاد ایران با خروج سرمایه ۲۶ میلیارد دلاری روبه‌رو شده و به ادعای مسئولان دولتی تمامی مداخلات اقتصادی کشور به‌هم ریخت. اثرات ناشی از اعمال تحریم‌های اخیر بر بخش‌های مختلف اقتصاد کشور به‌خوبی موضوع مهم برنامه‌ریزی را در کشور آشکار ساخت. وابستگی بیش از حد اقتصاد بزرگ به درآمدهای نفتی با وضع بیهوشی در بخش‌های نفتی و با وجود این‌که تا به درآمدهای نفتی تا چه حد می‌تواند نامطمئن بوده و سبب ایجاد انحراف از برنامه‌های درنظر گرفته‌شده در سند چشم‌انداز و لاجرم آینده کشور شود. ضعف دیگری که در نتیجه این تحریم‌ها خود را آشکار کرد، مشکل تاریخی و شاید فرهنگی کشور است که مشابه آن پیش از این نیز در حوزه‌های دیگر و شاید به‌نحوی متفاوت تجربه شده و آن اینکه، تصمیمات و برنامه‌هایی که اغلب به‌جهت مرتفع ساختن مشکلات ارائه می‌شوند، خود در دام آن معضل گرفتار شده و آنچنان در منجلاب آن فرو می‌روند که اغلب باید برای نجات آن تصمیم طرح دیگری ریخت و این زنجیره می‌تواند به همین نحو تا بی‌نهایت ادامه یابد. امروز رسیدن به اهداف تعریف‌شده در سند چشم‌انداز که قرار بود به‌عنوان راهنما و معین برنامه‌های توسعه‌ای قرار گیرد، خود به‌نحو متقابل نیازمند طرح‌ریزی برنامه‌های پنج‌ساله شده است.

شرایط اخیر اقتصادی کشور که بسیاری از متخصصان آن با نام اوضاع وخیم اقتصادی یاد می‌کنند، فرصت مناسبی است تا مسئولان و برنامه‌ریزان کشور بتوانند به‌ضرورت پایه‌اجبار هم که شده است به منابع و ثروت‌های دیگر ایران نیز فکر کرده و بر مبنای آن تصمیم‌گیری کرده و بدنه اقتصاد را در برابر چنین تکانه‌هایی مقاوم کنند.

به بیان مقام معظم رهبری و آنچنان که در بیانیه گام دوم انقلاب آمده است: «اقتصاد قوی، نقطه قوت و عامل مهم سلطه‌ناپذیری و نفوذناپذیری کشور است و اقتصاد ضعیف، نقطه ضعف و زمینه‌ساز نفوذ و سلطه و دخالت دشمنان است.»

استفاده مستقیم از منابع درآمدی حاصل از فروش نفت در بودجه سالانه کشور که سنت دیرین اقتصاد ایران از پیش از انقلاب اسلامی بوده است، به اهرم فشاری موثر برای غرب مبدل شده که با اکتبار آن می‌تواند آسیب‌های زیادی را متوجه مملکت کرده و بعضاً دولت‌ها را به‌جهت یافتن فرصتی برای تنفس مجبور به قبول زیاده‌خواهی‌های خود کند. موبد این معنا سخنان هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه اسبق آمریکا است که بر نقد سیاست خارجی دولت ترامپ در مقابل ایران گفته بود سیاست دولت او با ما ترغیب دولتی در ایران است که نفت خام بفروشد و کالا وارد کند [با تپان بر آن فشار وارد کرد] بنابراین نباید گذاشت ایران اقتصاد بدون نفت را تجربه کند.

تاکنون راهکارهای متنوعی برای تحقق اقتصاد مقاومتی به‌جهت شناسایی بخش‌های آسیب‌پذیر اقتصاد در شرایط تحریم و تلاش برای کاهش آسیب ناشی از تحریم و درحالت آرمانی تبدیل فشار به فرصت ارائه شده است که همگی بر اصلاح ساختار نظام بودجه‌بندی سالانه کشور و نحوه تأمین منابع درآمد مالی بنا شده‌اند.

آنچنان که در نوشتار پیشین اشاره شد، با عنایت به شرایط ویژه جغرافیایی و پتانسیل بالای معدنی کشور در کنار امکان اختصاص انرژی ارزان قیمت به بخش‌های فعال در حوزه صنایع معدنی، می‌توان به‌نحو موثری جایگزینی مطمئن برای منابع ارزی حاصل از خام‌فروشی نفت یافت و اقتصاد تک‌بعدی به‌شدت وابسته به نفت را نجات داد.

اقتصاد مقاومتی با توجه به بخش معدن

نفت به‌عنوان یک سرمایه‌ملی اختصاص به تمامی نسل‌های کشور داشته و ثروت حاصل از آن باید بین چندین نسل توزیع شود. لذا شاید بهترین نحوه هزینه کرد منابع درآمدی حاصل از فروش نفت، صرف این منابع برای ارتقای توسعه نیروی انسانی و زیرساخت‌های مورد نیاز بخش‌های صنعتی به‌منظور کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور باشد. مواد معدنی سرمایه حیاتی برای هر اقتصادی محسوب می‌شوند. تأمین کافی مواد اولیه معدنی در شرایط عادلانه بازار، مبنایی اساسی برای اقتصادی پایدار با عملکرد مناسب است. زندگی بشر امری در تمام ابعاد به تأمین مواد معدنی گره خورده است. تمامی فناوری‌های کلیدی طراحی‌شده برای تأمین دوام آینده ما حتی حل معضلاتی مانند چالش‌های بزرگ در زمینه‌های آب‌وهوا و انرژی، بهداشت، تغذیه، امنیت، ارتباطات و... تنها در صورت تأمین مواد معدنی مورد نیاز می‌توانند با موفقیت قابل اجرا باشند.

سرمایه‌گذاری و حمایت در اکتشاف و استخراج مواد معدنی علاوه بر تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنعت می‌تواند به‌پشتوانه مستحکمی برای بخش اقتصاد نیز مبدل شود. به‌جهت غنای کشور از نظر وجود منابع معدنی، فلزات گرانبها و عناصر نادر خاکی (مانند لانتان، ایتریم و...) حمایت از زنجیره ارزش آنها می‌تواند منبع تولید ثروت دیگری برای کشور محسوب شود. گرچه در تفکر اقتصادی نوین و از سال ۱۹۷۱ تولید ملی به‌عنوان پشتوانه پول ملی مطرح شد، اما با وجود این همچنان استاندارد طلا به‌عنوان یک پایه اصلی تلقی می‌شود. در سالیان اخیر و به دنبال افزایش خطر منع معامله بانک‌های دولتی روسیه با سرمایه‌های دلار، بانک مرکزی روسیه تصمیم به افزایش ذخایر طلای خود گرفته است. روسیه در سال ۲۰۱۸ بزرگ‌ترین خریدار طلا در جهان بوده و این کشور به‌زودی چهارمین دارنده بزرگ ذخایر طلا در جهان خواهد بود. چین نیز با اتخاذ سیاست مشابه جزه بزرگ‌ترین خریداران این فلز گرانبها در دنیا شده است. بانک مرکزی چین حدود ۱۰۰ تن طلا را در دسامبر سال ۲۰۱۸ به ذخایر خود اضافه کرده است.

آمارهای جهانی بیانگر آن است که در سال‌های اخیر روند استخراج و تولید طلا بین کشورهای همسایه به‌سرعت روبه افزایش است. در میان کشورهای همسایه، قزاقستان با تولید بیش از ۱۰۰ هزار کیلوگرم طلا در سال ۲۰۱۸ در رتبه نخست بوده، ترکیه با تولید ۲۷۱۰۰ کیلوگرم در همین سال در رتبه دوم جای داشته و عربستان با تولید ۱۳۳۹۷ کیلوگرم در جایگاه سوم قرار دارد. این درحالی است که ایران با داشتن معادن طلای متعدد مانند بزرگ‌ترین معدن طلای خاورمیانه (طلای زرشوران) در این سال تنها ۷۶۰۰ کیلوگرم تولید داشته و رتبه چهارم را به خود اختصاص داده است.

به لحاظ پتانسیل معدنی کشور، گرچه نمی‌توان ایران را یک کشور غنی از نظر طلا محسوب کرد، اما می‌توان گفت به‌جهت عدم حمایت و سرمایه‌گذاری برای اکتشاف این فلز گرانبها، ذخایر فعلی قابلیت رشد و ارتقای چندبرابری دارند. براساس آمار منتشرشده در سال ۱۳۹۸، در ایران ۳۲ معدن طلا وجود داشته که ۲۱ معدن آن فعال، ۹ معدن غیرفعال و ۲ معدن در حال تجهیز شدن بوده‌اند. رشد قیمت جهانی طلا نسبت به دوره سرمایه‌گذاری و فعالیت شرکت‌های بزرگ دنیا در زمینه معدنکاری طلا نسبت به دوره ۴ ساله قبل به میزان ۲۲ درصد افزایش پیدا کند. در کشور ما به لحاظ شرایط اقتصادی فعلی، اهمیت این موضوع دوچندان شده و اوضاع فعلی از سبب ریزش شده است عیار حد اقتصادی معدنکاری طلا با مقادیر کمتر از قبل نیز سوسومند باشد. این موضوع به‌مثابه تبدیل تهدید به فرصت می‌ماند اما مشروط بر حمایت دولت از زنجیره ارزش معدنکاری طلا از اکتشاف تا استخراج، فرآوری و فروش طلا؛ اکتشاف طلا مانند اکتشاف هر ماده معدنی دیگر فرآیندی با ریسک محسوب می‌شود، با این تفاوت که علاوه بر مشترک بودن در این خصوص، به‌جهت گرانقیمت بودن آن همراه با مشکلات و مخاطرات امنیتی نیز هست. گزارش‌ها حاکی از آن است که در برخی مناطق مستعد حضور فلزات گرانبها، سودجویان با روش‌های غیرعلمی که اغلب منجر به تخریب محیط‌زیست اطراف می‌شود اقدام به استحصال این فلزات کرده و حتی به‌نحو غیرقانونی خاک منطقه را با قیمتی معادل هر کیلو ۴۰۰ هزار تومان به فروش می‌رسانند. بدیهی است در این شرایط معدنکاری بدون حضور نیروهای امنیتی که به حراست از کارکنان و اموال و محصولات معدن کمک کنند، میسر نیست. حال که دولت برای حمایت از معدنکاری فلزات گرانبها اعلام آمادگی کرده، پیشنهاد ما به ویژه برای استحصال طلا تشکیل تعاونی‌های معدنی محلی به‌نحوی است که سهامداران به‌مد آن ساکنان مناطق مستعد کانی‌سازی طلا باشند تا از این رهگذر هم به اشتغال‌رایی و رونق اقتصادی این مناطق کمک شود و هم خود ساکنان به‌جهت سهامداری، حافظ امنیت معدنکاری علمی و دوستدار محیط‌زیست باشند.

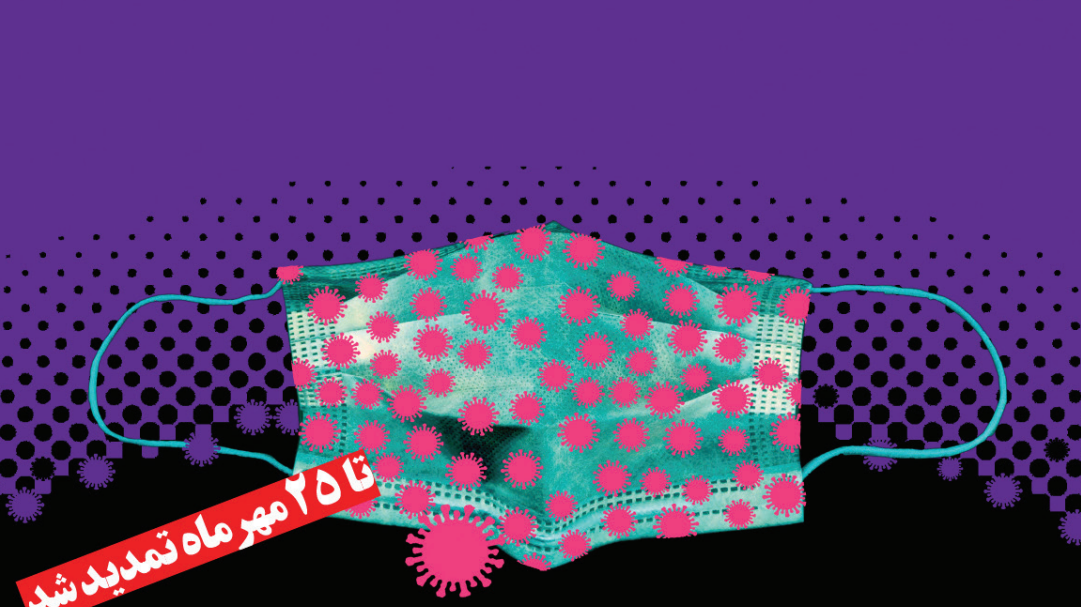

واحد تهران شمال دانش‌گاه آزاد اسلامی
بزرگ‌زار می‌کند

جشنواره علمی عکس و پوستر

«همدلی و مشارکت مردمی در مقابله با کرونا»

NATIONAL FESTIVAL OF PHOTO AND POSTER
"EMPATHY AND POPULAR PARTICIPATION AGAINST CORONAVIRUS"

● محورهای موضوعی: ● جلوه‌های حضور داوطلبانه و همکاری با کادر درمان و سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با ویروس کرونا؛ ● جلوه‌های همدلی با مردم آسیب‌دیده از ویروس کرونا؛ ● مشارکت مردم در رعایت اصول بهداشتی در ارتباطات اجتماعی؛ ● تجلیل از کادرهای درمان و صفوف مقدم مبارزه با اپیدمی کرونا؛ ● تجلیل از شهادهای سلامت. ● آخرین مهلت ارسال آثار: پایان ساعت ۲۴ جمعه ۱۴ شهریور ۱۳۹۹ ● انتخاب و داوری آثار: ۲۲ شهریور ماه ۱۳۹۹ ● اعلام نتایج: ۲۸ شهریور ۱۳۹۹ ● مجموع جوایز نقدی: ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

● برای کسب هر گونه اطلاعات در خصوص جشنواره، با دبیرخانه در معاونت فرهنگی واحد تهران شمال دانشگاه آزاد اسلامی (داخلی ۱۵۸۰) ۷۷۰۰۹۸۰۰-۰۲۱ تماس بگیرید.
http://iau-tnb.ac.ir/ifa

● شماره واتس‌آپ: ۰۹۱۲۸۴۰۶۲۷۴ ● بستمست الکترونیکی جشنواره جهت ارسال آثار: artfestivalcoronavirus@iau-tnb.ac.ir

